

Z NAŠICH REVUI.

Nová Epocha. Roč. I., č. 10. a 11.
Historie tanků. Podle J. L. Bretonových údajů sděluje inž. F. S. První popud k sestrojení tanku vyšel od franc. inž. J. L. Bretona, sekretáře patentního štábu, jenž neustále pracoval o zdokonalení útočného dělostřelectva. Problém ničení drátěných překážek a překonání zákopů řešen byl na počátku dělovými náboji a minami. Toto řešení však vyžadovalo velikou spotřebu času i materiálu s účinkem poměrně malým a s nevýhodou velmi závažnou, že vylučovalo jakékoli překvapení nepřítele. Již r. 1914 v listopadu podal Breton ministru války Millerandovi první projekt obrněného automobilu, vyzbrojeného cirkulární pilou k ničení drátěných překážek, z něhož vyšel přístroj vyzkoušený v prvních dnech ledna 1915. Tento první aparát řezal dobře dráty 5 až 6 mm silné i když visely volně. Pila mohla být položena buď svisle nebo vodorovně k řezání kůlů. Úspěšné pokusy vedly k myšlence sestrojiti vozy mohutnější. Poněvadž nebylo možno dáti postaviti vůz speciální, užil Breton hospodářského traktoru, který se může pohybovati na každé půdě a namontoval naň svůj řezací přístroj. V červenci 1915 byla výkonnost strojů vyzkoušena a po prohlídce mini-

strem války Millerandem objednáno šest takových obrněných vozů. K návrhu Bretonovu užito bylo caterpillaru, zemědělských to traktorů amerických, které se pohybovaly na širokých pásech místo kol.

Současně s Bretonem pokoušelo se několik jiných vynálezců překonatí drátěné překážky silničními parními válci, opatřenými benzinovým motorem o 20 HP. Obrněnec byl 7 m. dlouhý, 2 m. široký a měl tři kulometry. Přístroj sice rozdrtil každou překážku, ale měl tu nevýhodu, že dráty zůstaly v celku a po přejetí se částečně vztyčily a překážely pěchohě.

Jiným současným vynálezem byl Boiraultův přístroj s osmidílným rámcem nekonečných kolejnic. Vážil 30 tun, byl 4 m. vysoký, 8 m. dlouhý a pohyboval se rychlostí 3 kilometrů za hodinu. Bez obtíže drtil překážky a mohl překonatí i 2 m. široké zákopy. Byla to skutečná pohyblivá věž, měla však tu nevýhodu, že nemohla měniti směru a nemohla býtí dobře obrněna.

Zatím Breton s Boissinem, velitelem zákopnictva, studovali různé hospodářské traktory, které by byly schopny úpravy na útočné vozy. Po úradě s inženýry Creusotských závodů užito bylo traktoru Holtova, a první pokusy vy-

konány byly v prosinci 1915 na frontě Champagneské v terénu rozrytém zákopy a jamami od granátů. Ač zkoušky měly výsledek velmi příznivý, přece se komise, vyslaná hlavním stanem, vyslovila nepříznivě. Na šestistí však plukovník Estienne, pozdější velitel útočného dělostřelectva, jenž sám se obíral plány podobného stroje, zakročil u ministerstva, takže byla okamžitě objednána celá řada přístrojů — místo původních desíti, 400 kusů v Creusotu. Typ útočného vozu „Schneider 16“ je odvozeninou amerického traktoru Holtova. Typ Saint-Chamondský jest podobný, má však pásy delší a motor silnější.

Tentýž problém studovali také Angličané, byvše zpraveni o konstrukci útočných vozů. Typy anglické jsou však značně odlišné od francouzských útočných vozů.

Česká Revue (Roč. XV. č. 1) Major Kaplan: Branná soustava ve Švýcarsku. Nynější ústava švýcarského státu vešla v platnost r. 1874. Návrh ústavního zákona provázela tehdejší vláda zvláštním provoláním k občanstvu, v němž zavržen byl militarismus jiných států, tvořící zvláštní kastu v národě. V provolání uvedeny byly prostředky, jimiž možno docíliti vítězného obhájení vlasti — vojenská výchova již od mládí. Proklamace upozorňovala, že bylo neodpuštělnou chybou počínati s touto výchovou teprve v mužných letech. Tyto postuláty sice nedocílily úplného souhlasu zákonodárných sborů, idea milice však byla zachována. Dle švýcarské branné soustavy jest svaz kantonů oprávněn vypovídati válku, uzavíratí míra a smlouvy s cizinou, kromě smluv vojenských. Svaz není oprávněn vydržovati stále vojsko. Žádný kanton nesmí míti více než 300 mužů ve zbraní i s četnictvem. Ve vzájemných sporech jsou kantony podrobeny rozhodnutí Svazu. Každý Švýcar podléhá branné povinnosti. Výstroj a výzbroj obdrží zdarma. Zbraň ponechána jest v rukou vojína. Zakonodárství o vojsku je vyhrazeno Svazu. Vojenská telesa jsou zpravidla sestavena z mužstva téhož kantonu. Spolková rada Svazu (vláda) má tato práva a povinnosti: a) péči o vnější bezpečnost a udržování samostatnosti a neutrality, b) péči o vnitřní bezpečnost a udržování klidu a pořádku, c) v nutných případech jest rada Svazu oprávněna povolati potřebný počet vojska a tím disponovati. Tím jsou vyčerpány články ústavního zákona, pokud se týkají vojenského zřízení. (Pokračování.)

Letectví. (Roč. II., č. 2.) Jak si představujete letadlo budoucnosti? Na tuto otázku, již re-

dakce časopisu předložila veřejnosti, odpověděla zajímavými úvahami řada odborníků: mjr. gen. št. pol. pilot Vlastimil Fiala, šefkonstr. fy „Avia“ Pavel Beneš, kpt. r. l. Fr. Sýček, K. Merta, kpt. pol. pilot J. Kostrba, Váša Hradil, kpt. pol. pilot Charvát, inž. Vlašák, kpt. pol. pilot V. Stanovský.

Stíhací jednoplošník Avia B. H. 3. jest opatřen motorem B. M. W. 3. a. o 185 HP, jemuž náleží světový vtrvalostní rekord stanovený v Americe 26hodinovým letem. Letadlo má křídla na dolní části trupu. Trup letadla je dřevěný a krytý dýhou. Motor je namontován vpředu, chladič umístěn pod trupem. Hlavní nádržka benzínu, rovněž na spodní části trupu, jest upevněna tak, že lze ji za letu odhoditi. Letadlo stavěno je dosti robustně, aby se co nejméně opotřebovalo a bylo co nejspolehlivější. Zkoušky provedené pilotem Munzarem kladou v letadlo veliké naděje.

Husník Ant.: Rychlost v letectví. Úvaha o snahách zvýšiti rychlost v letectví a co v tom směru až dosud bylo vykonáno.

P. Beneš: Vliv větru při měření rychlosti letadla. Početná úvaha. Silu větru nelze přesně zjistiti a zvláště ne právě tu silu větru, jaké bylo letadlo za letu vydáno. Rychlost větru se mění a kolísá a nějakou přibližnou korekci vnesla by se do měření větší nepřesnost, nežli je při dosavadním způsobu určování rychlosti.

Naše doba. Roč. XXIX., seš. 5. A doří Černý: **Lužičtí Srbové po válce.** Zájezdem lužicko-srbských pěvců do Prahy byl znovu vzbuzen živý zájem o nejmenší slovanský národ, tvořící osamělý ostrov uprostřed panujícího národa v Německu. Autor s podrobnou znalostí věci vylučuje dnešní stav Lužických Srbů a srovnává se stavem předválečným a dochází k závěru, že Německo bude přinuceno uznati aspoň minimální práva, jichž Srbové Lužičtí potřebují ke svému národnímu rozvoji, půjde-li vývoj Evropy dále v duchu demokratickém. Přinuti je k tomu jednak vlastní vnitřní vývoj od nacionalismu a absolutismu k demokracii a pravému republikanismu, jednak mezinárodní povaha otázky menšinové a poměr ke Svazu národů.

Henri Hauser: Dilo Arnošta Denise. Průvodní článek profesora Pařížské Sorbony, přeložený Hanušem Jelínkem. Zatím jen první část. Psán jest s láskou a obdivem k francouzskému historikovi a s vřelostí k českému národu i českým dějinám.

Věstník Sokolský. Roč. XXIV. č. 9.

Ing. Mečislav Petru: **Stálé stadion na Strahovských lomech.** Pro zřízení stálého stadionu vyhlédnuto bylo místo ve Strahovských lomech, což se stalo po dohodě se všemi korporacemi, zabývajícími se tělesnou výchovou a projekt projednán byl na schůzi, které zúčastnilo se ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, MNO, Spolek pro pěstování her mládeže, Čs. obec sportovní, Čs. atletická amatérská unie, Čs. výbor olympijský, Svaz dělnických jednot, Čs. obec sokolská. Místo bylo jednomyslně uznáno jak co do polohy, tak i co do zamýšlených dispozic za úplně vyhovující.

Projektované stadion má sloužiti potřebám tělesné výchovy v nejširší míře: denní potřebě tělocviku, sportu a her, sletům všesokolským, vojenským přehlídkám, olympijským hrám a velkým příležitostným shromážděním.

Autor považuje místo za nejvhodnější a přimlouvá se, aby další studium otázky po stránce regulační a stavební dělo se cestou odbornou k brzkému a správnému rozhodnutí.

Nová Práce, Roč. III. č. 21-22.

Ing. Ch. C. J. Prášek: **Rumunský petrolejový průmysl a válka.** Rumunská ložiska nafty jsou významu světového. Roku 1914 stálo Rumunsko na čtvrtém místě světové těžby. Až do okupace centrálními mocnostmi v roce 1916 pracovalo celkem 155 společností, v činnosti bylo 1093 studní. Naftu zpracovávalo 63 továren o destilačním výkonu 4.593.474 tun. Železniční dopravě sloužil park o 5.000 vagonových cistern. Rumunská armáda, ustupující v listopadu 1916 před nepřitelem, provedla úplnou destrukci svých zařízení. Zaspala 1599 studní, zničila jímáče o obsahu 1.500.000 m³ a 83.000 vagonů produktů připravených k vývozu.

S. T.: **Vliv války na národohospodářské povznesení českého průmyslu grafického a jmenovitě litografii.** Snaha po soběstačnosti v litografii, jež odkázána byla až dosud na spotřebu kamenů německých, postupně válečnými poměry zdražených až o 1600%, přivedla české grafiky k zdárnému výsledku, jímž se zbavujeme své závislosti na cizině. V republice naší zadány jsou k patentování dva vynálezy čes. grafika F. Mareše, jež nám umožňují nekupovati drahých litografických kamenů v Německu. Prvním vynálezem jest deska zinková nebo aluminiová, která úplně nahradí kámen litografický. Druhým vynálezem ušetří se kámen tím, že odpadá nutné broušení pro tisk mechanický a tvorby originální a jest nahrazeno odměváváním a zcitlivěním plo-

chy v 5 minutách. Broušení trvalo dříve 2—3 hodiny.

Práce a vynálezy. Roč. II. č. 12.

Plyny útočné, používané Německem.

V celku známý přehled plynů, jichž užívali Němci za války. Všechny německé produkty byly podrobeny pečlivé analýze francouzských chemiků. Projektily nevybuchnuvší byly sbírány a zaslány laboratorii pařížské, jež prozkoumala více než 1200 granátů. Kromě toho byly ve všech úsecích přístroje k jímání plynů. Jakmile byla ukončena práce výzkumné laboratoře, byly novy obsah nebo nová směs rozděleny na šest vzorků, jež byly rozeslány dalším laboratorím k podrobnějšímu zkoumání. Byly to: laborator prof. Grignarda, kdež byly stanoveny nečistoty, z nichž se dalo soudit na výrobní způsob chemické sloučeniny laborator profesora Lebauva, jež studovala ochranné prostředky proti novému plynu, laborator profesora Desgreze, jenž studoval metody hromadné ochrany, laborator prof. Mayera za účelem zjištění fyziologických vlastností a konečně laborator prof. Acharda, kdež se zjišťovaly léčebné prostředky pro případ otrav. Tento pracovní postup poskytoval tak krásných výsledků, že na př. strašlivý produkt yperit poznán byl v šesti dnech a vyhledány i prostředky proti němu.

Vaughanův říditelný balon se zředěným vzduchem. Konstrukce říditelných balonů vyzadovaly vyztužení obalu, jímž se mělo zabrániti deformaci při rychlé jízdě proti větru, jakož i při zatáčení přes vítr. Nedostatky těchto konstrukcí byly příčinou mnoha neštěstí, zlomení balonu a jejich zničení hořlavou náplní. Oběma těmito vadám odpomůže nová konstrukce ital. inženýra Vaughana, jenž sestavil vyztužení tak dokonalé a lehké, že místo vďaka lze balon vznéstí vzlakem zředěného vzduchu. Projekt byl již prozkoumán a bylo započato se stavbou prvního říditelného balonu. Bude 120 m dlouhý, 33 m vysoký a stejně široký. Unese 54 tuny, posádky bude 13 mužů a cestujících až 90. Zásob těžkého oleje místo benzínu na 18 hodin jízdy. Rychlost letu nízkého 120 km, ve výši 6000-7000 metrů, 350 km za hodinu. Balonové těleso bude se skládati ze tří koncentrických valců a střední bude postupovati směrem ke středu a docílí se ho rotačními výševami; místo přitěže se bude vzduch zředovati nebo vpusťeti. Zakotvení bude se díti tím, že se napustí těleso vzduchem, čímž se jeho váha zvýší o 40.000 kg. —vr—

Z CIZÍCH REVUI.

a) Revues francouzské.

Revue militaire générale.

Leden 1922.

Général Robillot: La cavalerie qu'il nous faut. Jezdeckto, jehož nám třeba. Návrhem na reorganizaci armády, jenž bude předmětem jednání parlamentního, opět vyvstala otázka, jaký osud stihne jezdeckto. Vášnivě polemické články pro a proti, návrhy soukromé a polooficiální, uveřejněné od té doby, co otázka osudu jezdeckta stala se aktuální, nevysvětlují dostatečnou měrou věci těm, kteří jsou povoláni, aby rozhodovali. Poněvadž nynější doba jest příznivá, vystupuje autor s otázkou znovu, hájí stanovisko, aby záležitost byla řešena nestranně a jen pro všeobecný zájem armády a klade si otázku: jest nám třeba jezdeckta? Pak-li ano, jaká musí býti jeho síla, doktrína a organizace za války i za míru? To jest problém. K zachování zbraně nestačí jen důvod tradice, ani služby, které prokazovala v minulosti, nýbrž důvod nezbytnosti. Jezdeckto jest nezbytné jen tenkrát, může-li pro vývoj válečných operací vykonati úlohy, s které nejsou jiné zbraně, nebo které může vykonati působivěji a dokonaleji. Autor uvažuje důvody pro zachování jezdeckta, ochranu mobilisace, průzkum, vzdálenou ostrahu, operace v boku a v týlu nepřítelů, zasažení do bitvy, pronásledování, akci jezdeckta proti jezdecktu, nutné početné stavy, prostředky činnosti, pohyblivost, organizaci jezdeckta ve válce, doktrínu, veliké jednotky, boj jezdeckta opěšalého, a dochází k závěru: zachovati jezdeckto silné a četné, hybné a rychlé, vedoucí se bití opěšale i na koni, zabezpečené nutnými dopravními prostředky, pevně učené a připravené dáti se na pochod s celým materiálem, nikoli čtrnáct dní po vyhlášení mobilisace, nýbrž v hodinu mobilisace ba snad i dříve.

Lucius: La refonte des règlements et notre doctrine de guerre. Pokračování. Úvaha o páté periodě, jež se týče druhé poloviny r. 1917. Nové direktivy vrchního velitelství. Ofensivy proti omezeným cílům. Reakce proti instrukcím ze 16. pros. 1916. Oprava k těmto nařízením z 27. července 1917. Ofensivy z konce r. 1917: ve Flandrech (31. července), na sever od Verdunu (20. srpna), u Malmaisonu (23. října), u Cambrai (20. list.).

Capitaine Kuntz: Stratégie et opérations dans l'Est. Pokračování článku o bitvě první a druhé francouzské armády v Lotrinsku od 22. srpna do 6. září 1914.

Général Cordonnier: La Tranchée de la Soif. Zákop žizně. Episoda z bojů v krajině Saint-Mihielské.

Colonel Monsenergue: La cavalerie française pendant les trois premiers mois de la campagne. Francouzské jezdeckto v době prvních tří měsíců válečných. Soustředění. Jezdecký sbor generála Sordeta v Belgii od 8. do 23. srpna 1914. (Pokračování.)

Únor 1922.

Général Cordonnier: La Tranchée de la Soif. Pokračování episody z bojů v krajině Saint-Mihielské.

Capitaine Kuntz: Stratégie et opérations dans l'Est. Pokračování článku o bitvě první a druhé francouzské armády v Lotrinsku v srpnu a v září 1914, epilog operací a závěr.

Colonel Monsenergue: La cavalerie française pendant les trois premiers mois de la campagne. Pokračování. Jezdecký sbor v Lotrinsku od 5. srpna do 1. září 1914. Ústup. — Vítězství u Rozelieures.

Pierre Bruneau: Le rôle du haut commandement au point de vue économique de 1914 à 1921. Úloha nejvyššího velitelství s hlediska národohospodářského od r. 1914 do r. 1921. Pokračování. Národohospodářská organizace vojenská. Úloha kapitána François Marsala. V ministerstvu války v Paříži. Sekce kontroly telegrafické. Úloha generála Gallieniho. Služba hospodářská hlavního stanu. Úloha generála Lyauteve.

La mobilisation tchéco-slovaque. Referát o říjnové mobilisaci československé.

Le Revue d'Infanterie.

Únor 1922.

Capitaine Gauché: Le service de renseignements dans les corps de troupe d'infanterie. Zpravodajská služba u pěších sborů. Po zkušenostech bojů na Sommě, za nichž bylo velmi obtížno vybudovati frontu po úspěších

Leden-únor 1922.

A propos d'une manoeuvre de la 1re division de cavalerie au camp de Mailly. Popis manévru první jezdecké divise u Mailly ve dnech 29. a 30. září 1914.

Évolution de l'organisation de la cavalerie allemande au cours de la guerre. Pokračování. Od čísla 1917 do čísla 1918. Jezdecké divise. Situace na konci r. 1917. Od čísla r. 1918 do příměří. Divise jezdecká opěšalého. Divise a brigády jezdecké. Jezdecký divizion. Pluky střelecké. Situace v okamžiku příměří. Závěr.

Cmdt. R. Prioux: La cavalerie française dans la poursuite de Macédoine. Francouzské jezdecké při pronásledování v Macedonii. Operace kolem Niše. Pochod k Dunaji. Operace 4. pluku střelců afrických ve starém Srbsku. Poučení.

Faits de cavalerie Le 1er escadron du 7e hussards le 21 août 1918. Činy jezdecké: První eskadrona 7. pluku husarů dne 21. srpna 1918.

L. de Sévry: De l'équitation à travers les âges. Jezdecké umění v dějinách věků. (Pokračování.) Nástupci Paty de Chama, Baron Bohan. Výcvik na koni. Studium koně. Ducroc de Chabannes. Všeobecnosti o umění jezdeckém. Výchova jezdce. Drummont de Melfert. Umění jezdecké dle služ. předpisů od r. 1766 až na naše dny. Instrukce prozatímní z 20. května 1788. Předpisy z r. 1829, 1882, 1899, 1904, 1912, 1921. Závěr.

Revue du génie militaire.

Prosinec 1921.

Colonel Audonard: Étude du tournant dans un train de voitures remorquées par un camion automobile et description d'un type de voiture réalisant le tournant correct. Studie o zatáčce řady vozů, vlečených automobilům a popis typu vozu, uskutečňujícího správné zatočení.

Cmdt. Trigaud: Quelques mots sur la place de Metz. Několik poznámek o pevnosti Metská. Mety na konci XVIII. a na počátku XIX. století. Uprostřed století XIX. Práce maršála Niela. První práce německé. Poslední práce německé. Závěr.

Colonel Thomas: Notice sur la passerelle en madriers flottants du 6e régiment du génie. Poznámka o lavce z plovoucích trámů 6. pluku ženijního.

Leden-únor 1922.

Général Benoit: La fortification permanente pendant la guerre.

dosaženou. poznal hlavní stan francouzský, že jest nezbytno organisovati u každého pěšího sboru službu zpravodajskou po plucích. Úkolem plukovních zpravodajů bylo doplňovati a blíže určovati body, které unikaly vzdálenému pozorování s letadel a balonů, poskytovat velitelství zpráv o hmotné a mravní situaci nepřítelově, podrobnosti o jeho defenzivní organizaci atd., což mohlo býti uskutečňováno jen zblízka, trpělivě a neustále. Autor uvazuje o cíli a organizaci zpravodajské služby plukovní, o úkolech a povinnostech zpravodajských důstojníků, o způsobu shromažďování zpráv, o pramenech zpráv a o průpravném výcviku zpravodajského důstojníka v době míru.

Colonel Z.: L'évolution des méthodes et des procédés de combat de l'infanterie de 1870 à nos jours. Vývoj bojových metod pěchoty od r. 1870 až na naše dny. Pokračování III. Předpis z 29. července 1884 o cvičeních a manévrech pěchoty. Postupně příprubování předpisů.

Gérin: Le problème des liaisons et transmissions. Problém služby spojovací a dorozumivací. Pokračování III. Spojovací služba mezi dělostřelctvem a pěchotou. Budoucnost spojovací služby: její příprava, výcvik a výchova.

Colonel Chédeville: Étude sur l'emploi des chars de combat. Studie o použití útočné vozby. Pokračování III. Malé jednotky útočné vozby a manévry pěchoty. Četa útočné vozby orgánem prapore, rota orgánem pluku. Malé jednotky útočné vozby při práci.

XXX. Le tir en marchant du fusil-mitrailleur. Střelba z automatické pušky za pochodu. Při útoku pěchoty za pohyblivou překážkou jest nejdůležitější okamžik, kdy překážka překročila nepřátelskou posici. V tomto rozhodném okamžiku záleží na tom, aby se útok pěchoty nezastavil a jest zde na místě střelba z automatické pušky za pochodu. Autor pojednává o výsledcích zkušenosti a výcvikových metodách, jichž možno s úspěchem užiti.

Lieutenant-colonel Gras: Tactique appliquée d'infanterie. Aplikace cvičení taktické pro pěchotu. Obrana Sauvillersu prvním praporem 171. pluku pěchoty dne 30. března 1918.

Colonel Brémont: Conseils pratiques pour les Cadres de l'Armée métropolitaine appelés à servir en Afrique ou au Levant. Praktické pokyny pro náhradní útvary domácích těles, jež slouží v Africe a v Malé Asii. Pokračování V.

Stálé opevnění za války. Přehled dějin opevnění. Obrana států. Minění o opevněních. Úloha pevností v Belgii, v Rusku a Rakousku. Úloha francouzských pevností na počátku války. Škody způsobené na pevnostech. (Pokračování.)

Capitaine Baillaud: **Le problème du repérage des aéronefs au son.** Problém určení aeroplánů dle zvuku. - Problém slyšení. Aparáty naslouchací pro jedno ucho. Akustické hodiny poručíka Labroustea. Křeslo naslouchací. Busola generála Peigné. Aparát naslouchací pro obě uši. Akustický goniometr. Paraboloídy dvoumetrového a třímetrového průměru. Aparát pro obě uši s parabolickými přijímači. Noční altimetr. Výhody a nevýhody aparátů. Přijímače lupenovitě. Střelba dle zvuku. Střelba z kulometů dle zvuku. Osvětlovače. Závěr.

Revue d'artillerie.

Leden 1922.

Capitaine Rolland: **Tirs d'accompagnement de l'artillerie de campagne.** Studie o postupné střelbě polního dělostřelectva. - Střelecký rozkaz pro baterii. Nutnost dobré přípravy a jednoduché metody. Příprava velitele baterie. Zahájení postupné střelby.

Musiel-Olry: **L'artillerie Aux Épargnes.** Dělostřelecká činnost u Les Épargnes v březnu, dubnu a květnu 1915.

Cmdt. Maurin: **Recherche de la portée maximum à attendre d'un canon de longueur donnée.** Výpočet největší donosnosti děla dané délky.

Évolution de l'organisation de l'artillerie allemande pendant la guerre. Vývoj organizace německého dělostřelectva za války. - Všeobecná organizace za mobilisace. Přeměna velkých jednotek a jejich velitelství. Zkoumání hybnosti dělostřelectva. Rozdělení dělostřelectva mezi velké jednotky a hlavní zálohy r. 1918.

Capitaine Courbis: **Au sujet du tir fusant.** Poznámka ke střelbě rozpraskové.

Cmdt. Canova: **Emploi de l'artillerie au Maroc.** Upotřebení dělostřelectva v Maroku. (Dokončení.) Akce ofenzivní. Pochod ústupový. Zásobování stanoviště. Obrana tábora. Případy zvláštní. Zásobování a uschování munice.

Manuel de tir de l'artillerie allemande du 4. déc. 1919. Střelecká příručka německého dělostřelectva ze 4. pros. 1919. - Střelba jednotlivá, obyčejná, skupinová, rychlá, salvy. Střelba nastřelovací. Střelba granáty na cíl

pevný, pohyblivý. Střelba šrapnelů na cíl pevný a pohyblivý. (Pokračování.)

Únor 1922.

Lieut. colonel Tournaire: **Les dangers des tirs d'artillerie pour les troupes amies.** Nebezpečí dělostřelby pro vlastní vojsko. Odpověď na knihu, již nedávno uveřejnil generál Percin (**Le Massacre de notre infanterie**) o ztrátách, způsobených pěchotě vlastní dělostřelbou za světové války.

Cmdt. Z.: **Les conseillers techniques du commandement.** Technické rady při velitelství.

H. Menjaud: **Du but et des moyens.** O cíli a prostředcích. Poznámky k článkům: **La manoeuvre par le feu** a **Les préparations du tir**, které uveřejněny byly v říjnu minulého roku a dokazuje, jak obě otázky spolu úzce souvisejí. - Užití palby. Příprava střelecká. Výchova velitele. Úkoly dělostřelectva.

Apffel: **Le service de renseignements de l'artillerie.** Zpravodajská služba u dělostřelectva.

Colonel Müller: **L'artillerie allemande dans les batailles de rupture de la guerre mondiale.** Německé dělostřelectvo v průlomových bitvách světové války. - Všeobecné přípravy k útoku. Rozkazy. Instrukce pro pěchotu. Užití dělostřelectva. Druhy děl a kalibrů. Střelivo. Skupiny. Umístění dělostřelectva. Nastřelování. Postupná přehrada. Baterie doprovázející. Služba spojovací s dělostřelectvem. Důstojníci spojovací. Balonů a letadla.

Manuel de tir de l'artillerie allemande du 4. décembre 1919. Střelecká příručka německého dělostřelectva ze 4. pros. 1919. Střelba zvláštní. Střelba přesná na objekty malých rozměrů. Střelba na objekty betonové nebo zděné. Střelba v noci nebo za mlhavého počasí. Střelba granáty dymovými. Střelba dle mapy. Postupná přehrada - pozorovaná a předem vypočítaná. Střelba dle zpráv z letadla, balonu nebo stanice naslouchací. Střelba v horách.

Revue militaire française.

Únor 1922.

Général Buat: **Les campagnes d'Hindenburg—Ludendorff sur le front oriental.** Pokračování. Bitva v jižním Polsku od 24. září do 1. listop. 1914.

L. F.: **La bataille de Varsovie.** Bitva u Varšavy. - Operace jarní a letní až k 6. srpnu 1920. Přípravy bolševiků ze zimy 1919-1920. Objevení se Buděnského. Bolševická ofenziva 4. července 1920 na frontě severní. Příčiny pol-

ských porážek. Bitva na Bugu. Situace dne 6. srpna 1920. Operační plán polský.

Lieut.-Colonel Mussel: **Étude d'un système artillerie.** Studie o soustavě dělostřelecké. — Úkoly dělostřelectva. Defensiva. Ofensiva. Soustavy. Trochu historie. (Pokračování.)

Col. Chedeville: **Les chars de combat actuels et le Haut commandement.** Nynější útočná vozba a nejvyšší velitelství. (Pokračování.)

Henri Michel: **Pour l'enseignement de l'organisation à l'École supérieure de guerre.** Článek pladující pro vyučování organizace průmyslové a obchodní na vyšší škole válečné.

Revue d'Études militaires.

Č. z 15. ledna 1922.

Guerre de 1870-71. Několik didaktických myšlenek o válce z r. 1870-71.

Les „Internationales“. Třetí internacionála nebo Internacionála revoluční. Vyznačuje se snahou sevšeobecniti revoluční zkušenosti třídy dělnické. Internacionála syndikalistů amsterodamských.

Č. z 1. února 1922.

Les divers aspects de la question d'Orient à la veille du conflit mondial. Různé stránky otázky východní v předvečer světového konfliktu. — Problém balkánský. Otázka asijského Turecka. Soupeřství a aspirace velmocí.

L'état de l'Officier de l'armée active. Stav důstojnický. Studie právníká.

Č. z 15. února 1922.

La guerre russo-japonaise. Operace v Korei a Mandžusku.

L'état de l'Officier de l'armée active. Právníká studie o stavu důstojnickém.

Revue de l'Aéronautique militaire.

Listopad—prosinec 1921.

Cmdt Mazeaud: **Le problème du tir aérien aux grandes distances avec des armes portatives.** Problém střelby aviatické na velké vzdálenosti zbraněmi ručními. Slovem „tir aérien“ rozumí se střelba z letadla v letu proti leticím letadla nebo balonu. Jest to tedy problém v nejširším slova smyslu, poněvadž střelec i cíl se současně pohybují v prostoru.

Lieutenant Boniface: **Le personnel de l'aviation.** Úvaha o aviatickém personálu.

Les archives de la grande guerre.

Listopad 1921.

B. Auerbach: **La crise de l'alliance austro-allemande sous le minis-**

re du comte Czernin (1917-1918). Krise rakousko-německého spojení za vlády hraběte Czernina v letech 1917 až 1918. (Pokračování.)

Jules Isaac: **Le témoignage du général Lanrezac sur le rôle de la 5e armée (Août 1914).** Svědectví generála Lanrezaca o úloze páté armády v srpnu 1914. — Bitva u Charleroi. První fáze dne 21. a 22. srpna. Druhá fáze dne 23. srpna. Rozkaz k ústupu a odpovědnost Lanrezacova. (Pokračování.)

Guy-Charles Cros: **Le coup d'état de Kapp.** Kappův puč od 13. do 18. března 1920. Poznámky svědka.

Les responsabilités de Caporetto. **Témoignage des généraux Capello et Cadorna.** Odpovědnost za pád Caporetta. Svědectví generálů Capella a Cadorna.

La démarche autrichienne pour la paix. Rakouský mírový pokus v září r. 1918.

Revue de France.

Č. z 15. dubna 1921.

Gen. Buat: **Omyly německé strategie r. 1918.** Když Němci po své veliké ofenzivě r. 1918, byvše dne 18. července napadeni protiofensivou francouzskou, se rozhodli, že ustoupí, bylo již pozdě. Byli již nepřítelem uchopeni na nejdůležitější části své fronty a musili přijmouti boj. Ale nejen to. Poněvadž jejich divise pod prudkými nárazy spojeneckých vojsk neustále slábly, musili vraceti do boje divise ještě nezotavené z předešlých bojů a nedoplněné. Tím divise mravně klesaly — a jejich osud byl zpečetěn. Byly by jistě zahynuly, kdyby je příměrů nebylo zachránilo od naprosté katastrofy.

Č. z 1. května 1921.

Foch: **Bitva u Laonu (v březnu 1914).**

Č. z 15. května 1921.

P. Crozier: **Rakousko a doba předválečná.**

Č. z 1. června 1921.

Maršál Fayolle: **Francouzská strategie za války.** Charakteristika gigantických bitev v letech 1914—1918 a přehled strategicky důležitých bojů za války: Marna, útek k moři, bitva na Sommě r. 1916, defensiva z r. 1918 a vítězná ofensiva z téhož roku.

Č. z 15. června 1921.

R. Recouly: **Tragické okamžiky před válkou v Berlíně.**

Č. z 1. července 1921.

R. Recouly: **Tragické okamžiky před válkou v Londýně.**

Č. z 1. srpna 1921.

R. Recouly: **Tragické okamžiky před válkou v Paříži.**

Anonym: **Armáda Fochova v bitvě na Marne.** Vyličení taktického případu, dosud málo známého a odporujícího všem theoretickým pravidlům. Všechny Fochovy oddíly deváté armády jsou dne 9. září 1914 v boji až do posledního muže. Němci prudce útočí a naděje na pomoc není vůbec. Foch provede odvážný čin. Za plného dne, v plném boji, v otevřeném terénu jako jest rovina Champagneská přesune z krajního levého křídla, kde se mu zdá situace nejméně nebezpečná, 42. divisi a zasadí ji do centra mezi devátým a jedenáctým sbor v krajinách u Fere-Champenoise a tím bitvu rozhodne.

Č. z 1. září 1921.

R. Recouly: **Tragické okamžiky před válkou v Bruselu.**

Anonym: **Vůle velitelova: Fochova armáda na Marne.** Foch byl velitelem 9. armády a bránil ve dnech 8. až 9. září 1914 v krajině Sommesous-Sézanne jeden z nejobtížnějších terénů. Hrdinnosti svého vojska a svou rozhodností a vůlí urval konečně Němcům vítězství u Fere-Champenoise dne 9. září večer.

Č. z 15. září 1921.

P. Bouteron: **Námořní aviatika a válečné loďstvo.**

Č. z 15. list. 1921.

R. Recouly: **Tragické okamžiky před válkou v Petrohradě.**

L'Action Nationale.

Č. z 25. června a z 25. července 1921.

Albert Rane: **Mobilisace technická a vědecká: vítězství učenců a techniků.**

Le Flambeau.

(Revue franco-belge.)

Č. z 31. srpna 1921.

Generál Selliers de Moranville: **Korunní rada belgická dne 2. srpna 1914.**

La Vie maritime et fluviale.

Č. z 10. srpna 1921.

Gen. Hirschauer: **Budoucnost průmyslu aviatického.**

Admirál Degouty: **Námořní politika anglická v moři Severním a Baltickém.**

Assolaut: **Kterak státi se důstojníkem pro dlouhé plavby.**

Revue politique et parlementaire.

Č. z 10. května, 10. června, 10. července a 10. srpna 1921.

Generál Sarraill: **Vzpomínky z r. 1914—1915.** První část týká se operací šestého sboru v srpnu a třetí armády francouzské od 30. srpna do 5. září, ličí ústup Francouzů od konce srpna a nesnáze třetí armády vzniklé příliš rychlým ústupem sousední čtvrté armády. Druhá část vztahuje se k bitvě na Marne u třetí armády a k událostem, které následovaly. Zajímalé úvahy o hájení oblasti Verdunské. V třetí části ličí Sarraill poslední dny r. 1914 a začátek r. 1915 až do 8. ledna, kdy třetí armáda opouští Verdun a odchází do úseku argonského. Čtvrtá část týká se doby od 8. ledna do července 1915, kdy Sarraill odešel od třetí armády, zůstaviv úsek opevněný ve dvou řadách. Ze 200.000 mužů ztratil 80.000, ale úsek uhájil a dobyl Vauquois.

Č. z 10. září 1921.

Simon Robert: **Přehled vojenských otázek: úřad maršálský a generálský.**

Revue des Sciences politiques.

Červenec, srpen, září 1921.

Maurice Lair: **Vojevůdcové němečtí.**

Revue de la Semaine.

Č. z 21. října 1921.

Jean Fabry: **Armáda.** Anketa o úkolech Francie a obrana francouz. ducha. Autor praví: Armáda ze všech forem, jimiž národ projevuje svou jednotu a své skutky, nejsprávnější reprezentuje Francii, její nekonečnou rozmanitost ducha, její nespočetné příklady vznešeného, citu, zdravého rozumu a nádherného myšlenkového proudění rasy. A připojuje k tomu citát z Renana z r. 1868: „Válka v moderní době stala se problémem vědeckým a mravním, věcí oddanosti a učeného průmyslu, jest zkrátka dobrým kritériem ceny rasy.“ Autor chce říci, že francouzské vítězství nebylo výsledkem náhody, ale projevem vlastností národa a jeho armády.

Le Monde Nouveau.

Srpen 1921.

C. Pitollot: **Portugalci v bitvě u Lysu.** Autor zkoumá příčiny připojení Portugalska k Dohodě a jeho vojenskou účast.

Revue Mondiale.

Č. z 1. června 1921.

Generál Taufflieb: **Poučení válečná.** Autor líčí události z 21. března 1918 a dnů následujících u hlavního štábu francouzského a dotýká se rozporů vzniklých v té době mezi Angličany a Francouzi.

Revue hebdomadaire.

Č. z 3. září 1921.

R. Espujos: **Letadlo stojící ve vzduchu. Odstraní snad pokrok aviatiky válku?**

Č. z 24. září 1921.

Rob. Walton: **Mikuláš II. a spojení.**

Č. z 1. října 1921.

E. Clermont: **Přechod Aisny dne 13. září 1914 a první zákopy.**

La Belgique Militaire.

Č. 2352 (4. pros. 1921).

L'instruction des troupes et le recrutement des officiers par les écoles. Výcvik vojska a doplňování důstojníků školami.

Č. 2353 (11. pros. 1921).

La défense de la position fortifiée d'Anvers en 1914. Obrana pevnosti antverpské r. 1914.

L'officier de l'avenir. Budoucí důstojník.

Č. 2354 (18. pros. 1921).

Ce qu'il convient de savoir du fusil-mitrailleur et de son emploi. Co dlužno vědět o automatické pušce a jak se jí užívá.

Č. 2356 (15. ledna 1922).

Le siège d'Anvers. Obléhání Antverp.

L'officier de l'avenir. Budoucí důstojník.

Bulletin belge des Sciences Militaires.

Listopad 1921. (Č. 7.)

Les opérations de l'Armée belge pendant la campagne de 1914—1918. Pokračování z čísla květnového. Operace belgické armády za války 1914 až 1918. Třetí divise. Na frontě první divise. U páté divise. S jedním náčtem.

Pplk. van Euelen: **Contribution à l'étude du problème de la sûreté tactique.** Příspěvek ke studiu taktického zabezpečení na pochodu. (Pokračování.) Zabezpečení s boku. Bývalé slu-

žební předpisy v Belgii, ve Francii a v Německu. Zadní voj na ústupu. Zabezpečení při ubytování.

Pplk. Grade: **Observation terrestre du tir de l'artillerie.** (Pokračování.) Pozorování dělostřelecké služby. Jak se pozoruje. Volba metody. S jedním náčtem.

Mjr A. Pirot: **Les projecteurs modernes.** (Pokračování.) Moderní osvětlovače. Typy. Prameny světelné. Jak se transportují. Intenzita osvětlení.

Pluk. lékař de Block: **Valeur des indices de robusticité.** Hodnota znaků fyzické síly s hlediska lékařského, určení schopnosti a vojenského výcviku.

Št. kpt. Dendal: **La mobilisation de la nation en vue de la guerre.** Mobilisace národa vzhledem k válce. Článek rozdělen na tři části: I. Všeobecné úvahy. II. Mobilisace národa ve Francii za války 1914—1918. III. Co bylo provedeno od r. 1918 v různých zemích vzhledem k organizované mobilisaci národa.

Hlavní myšlenky všeobecných úvah: Vyjádření problému. Mobilisace národa musí být provedena v nejkratší době. Vlastní mobilisace. Organizovaná příprava k mobilisaci národa. Účinky její na organizaci politickou, hospodářskou a sociální. Hledisko mezinárodní. Mobilisace koloniální. Příprava k řízení války. V jakém duchu musí být mobilisace provedena. Armáda umravňena. Dva případy dlužno uvažovati: ruský případ a nemožnost využití důkladně prvního vítězství na Marne. Omyly včerejška. Povinnost dneška. Mobilisace průmyslu. Vojenské usilí národu. Výchova národu.

Št. kpt. Wilmotte: **Appareil d'instruction du tir.** Autor zaměstnával se již před válkou výcvikem střeleckým a sestrojil r. 1914 aparát, jímž má být instruktorům ulehčena práce při výcviku nováčků ve střelbě.

Prosinec 1921. (Č. 8.)

Pplk. van Emelen: **A propos des avant-postes de combat.** Poznámka k předním hlídkám bojovým.

Les opérations de l'Armée belge. (Pokračování.) Operace belgické armády dne 13. září 1914.

Pplk. gen. št. Nuyten: **La manœuvre enveloppante allemande du mois d'août 1914 surprit-elle l'Etat-Major français?** Autor uvažuje na základě studie generála Duponta: Nejvyšší německé velitelství r. 1914, zda-li obchvatný manévř německý v měsíci srpnu 1914 překvapil francouzský hlavní štáb.

Št. kpt. Guillaume: **Les batteries d'artilleries.** Dělostřelecké přehledy ve válce pohybové, ve válce posílení.

Pplk. Grade: **Observation terrestre du tir de l'artillerie.** Dokončení článku o pozorování dělostřelby.

Št. kpt. Dendal: **La mobilisation de la nation en vue de la guerre.** Dokončení první části článku: Všeobecné úvahy o mobilisaci národů.

Plukovnílékař Sillevaerts: **L'organisation scientifique et les laboratoires en tant que facteur de la victoire.** Vědecká organizace a laboratoře jako důležitý činitel vítězství. Civilní laboratoře v době míru.

A. et F. Pourreau: **Le Cinéma à la Caserne.** Kinematograf v kasárnách. Film válečný. Film poučný.

Leden 1922. (Č. 1.)

Les opérations de l'Armée belge. Operace belgické armády. Obléhání Antverp. Události, které předcházely. Od 14. do 27. září 1914. Stav pevnosti. S jedním náčrtem.

Mjr. gen. št. Requette: **La sûreté en marche.** Zabezpečení na pochod. Soustava pochodová. Problém: předvoje.

Št. kpt. Desmet: **Rôle des aviations belge et française sur le front occidental pendant la grande guerre.** Úloha belgické a francouzské aviatiky na západní frontě za světové války. Přehled aviatiky před válkou. Stav vojenské aviatiky r. 1914. Hlavní kategorie vojenské aviatiky. Pozorovací aviatika. (Pokračování.)

Plukovnílékař Sillevaerts: **L'organisation scientifique et les labora-**

toires en tant que facteur de la victoire. Pokračování článku o vědecké organizaci a laboratořích. Laboratoře průmyslové za války. Laboratoře vojenské za války.

Št. kpt. Dendal: **La mobilisation de la nation en vue de la guerre.** (Pokračování.) Část druhá: Mobilisace francouzská za války 1914—1918. Hlavní myšlenky druhé části: Přizpůsobení politické organizace k válečnému stavu. Mobilisace průmyslová. Organizace výroby, jak byla projektována před válkou a jak byla provedena za války. Závody průmyslové. Rukodilny. Zásobování a organizace hospodářská. Vykonané dílo. Úprava obchodu. Doprava. Národní práce. Mobilisace finanční.

Št. kpt. Tricot: **La radiogoniométrie et ses applications.** V článku pojednáno jest o různých typech radiogoniometrů a jich použití.

Št. kpt. Paquot: **La grenade.** Úvaha o ručním granátu, jeho úkolu za války a v budoucnu a o methodách výcvikových.

Revue militaire Suisse.

Č. 12. (prosinec 1921.)

Mjr. de Vallière: **La Reichswehr. Sa formation, son rôle et son organisation actuelle.** Říšská obrana německá. Její úloha a nynější organizace. (Pokračování.) Postupná přeměna německé armády od příměří až k nynější organizaci říšské obrany.

Jean Fleurier: **Les attaques en vitesse pendant la grande guerre et l'après-guerre.** Rychlé útoky za světové války a po válce. (Část II.) Úvahy strategické a taktické. Taktika všeobecná. Pěchota. Dělostřelectvo. (Pokračování.) —vr—

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Cizí literatura vojenská.

Francouzská.

Colonel Pellegrin: **Vie d'une armée pendant la Grande Guerre** (Paris, Flammarion). Autor vylicuje život armády za války, její potřeby a celý aparát, jehož třeba k životu a boji. Popisuje organizaci moderního válečnictví, hlavní stan armádní r. 1914, jeho postupné přírůstky a jeho skladbu roku 1917; vykládá činnost různých kanceláří a služeb generálního štábu. Dílo velmi instruktivní, obsahující zprávy,

o nichž se jinde nedočteme, a četné údaje číselné o stavech, dělostřelectvu, zásobování, střelivu, materiálu atd.

René Sauliol: **Villars. La manœuvre de Donain.** (Paris, Lavauzelle). Autor snaží se z tohoto manévru, jež pokládá za nejpoučnější ve vojenských dějinách, vykreslati podstatné myšlenky. Studuje nejprve jeho prvky, všeobecnou situaci vojenskou, mužstvo, armády, pak operace, které předcháze-